

Kobieta niepoznana – od starożytności po czasy współczesne

Konferencja naukowa
22–23 września 2016 r.

Wystawa
wrzesień–październik 2016 r.

Gmach Instytutu Historii UMCS
pl. Marii Curie-Skłodowskiej 4a

Badania nad miejscem, znaczeniem i postrzeganiem kobiet w przeszłości od dłuższego czasu są w kręgu zainteresowań historyków, czego wyrazem jest wzrastająca z roku na rok liczba publikacji naukowych na ten temat. Do tej pory uwaga uczonych skupiała się przede wszystkim na kobietach z uprzywilejowanych warstw i zbiorowości. Stąd też stosunkowo dużo miejsca poświęcono postaciom władczyni, przedstawicielkom możnych rodów czy bogatego mieszczaństwa, ukazującym z reguły przez pryzmat typowych dla danej epoki oraz kręgu kulturowego ról społecznych czy profesji.

Kobiece wizerunki utrwalone na fotografiach z minionych lat to pod wieloma względami dokumenty niezwykle. Portrety wykonane w gabinetach fotograficznych są zazwyczaj pełne powagi. Uchwycone w obiektywie wystylizowane pozy są takie same, niezależnie od wieku modelek. Zmieniają się tylko, zgodnie z obowiązującą w danym okresie modą, ubiór i uczesanie. Odmienny charakter mają zdjęcia sytuacyjne. Są zapisem życia miasta i wsi oraz codziennych zajęć kobiet. Niezwykły walor mają także fotografie z albumów rodzinnych. Uwieczniają pełne emocji chwile towarzyszące różnym wydarzeniom z życia. Wszystkie rodzaje zdjęć łączy nieodmiennie postać bohaterki – kobiety niepoznanej.

Tekst: dr Anna Obara-Pawłowska (UMCS), Małgorzata Surmacz (Muzeum Lubelskie)
Tłumaczenie: Anna Miączewska (UMCS)
Projekt graficzny: Sebastian N. Górski (Muzeum Lubelskie)
Redakcja: Magdalena Janik, Ewa Kuszyk-Peciak (Muzeum Lubelskie)

Galeria

Lucyna ze Skrzyńskich Żukowska (1844–1944) – weteranka powstania styczniowego, uczestniczka bitew pod Zyrzynem, Fajslawicami i Tyszowcami. Fot. Zakład „Bernardi”, E. Funk, Lublin, lata 1929–1939

Na ulicy Grodzkiej w Lublinie. Fot. Stanisław Magierski, lata 30. XX w.

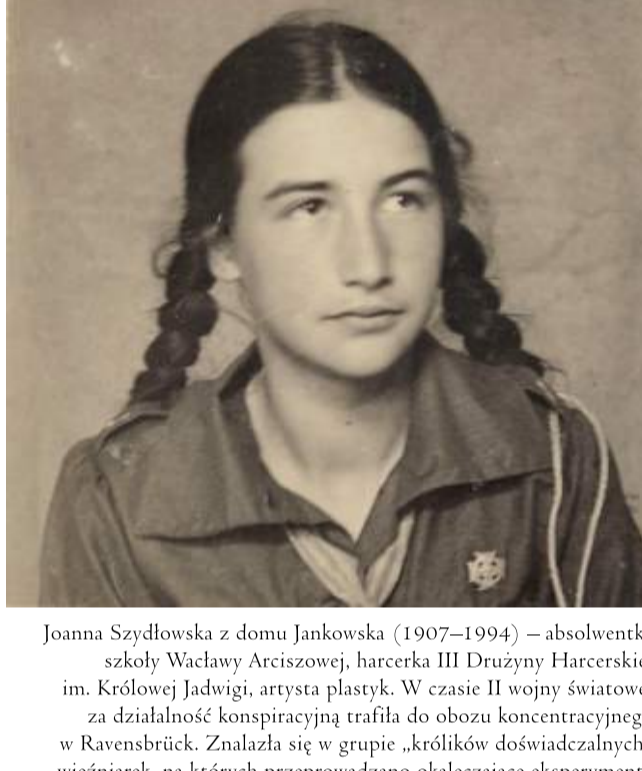
Maria z Obuchowskich – żona powstańca styczniowego Juliana Morzyckiego. Towarzyszyła mężowi na zesłaniu na Syberię. Fot. nieznanymi, II poł. XIX w.

Wacława Arciszowa (1870–1953) – córka Marii i Juliana Morzyckich. W 1912 r. założyła prywatne żeńskie gimnazjum w Lublinie, które prowadziła do 1949 r. Fot. nieznanymi, lata 20. XX w.

Zofia Kozicka, córka lubelskiego etnografa Janusza Świeżego jako uczennica dawnego Gimnazjum Wacławy Arciszowej. Lublin, lata 50. XX w.

Joanna Szydłowska z domu Jankowska (1907–1994) – absolwentka szkoły Wacławy Arciszowej, harcerka III Drużyny Harcerskiej im. Królowej Jadwigi, artystka plastyk. W czasie II wojny światowej za działalność konspiracyjną trafiła do obozu koncentracyjnego w Ravensbrück. Znalazła się w grupie „królików doświadczalnych” – więźniarek, na których przeprowadzono okaleczające eksperymenty medyczne. Po wojnie prowadziła w Lublinie pracownię jubilerską. Fot. nieznanymi, lata 20. XX w.

Joanna Szydłowska w pracowni jubilerskiej. Fot. nieznanymi, Lublin, lata 60. XX w.

Panna młoda. Krzczonów, powiat Lublin. Fot. Janusz Świeży, 1933 r.

Mężatka w czepku. Wólka Lubartowska, powiat Lubartów. Fot. Janusz Świeży, 1952 r.

W kolebce. Krasne, powiat Parczew. Fot. Alfred Gauda, 1968 r.

Emilia Świeżowa z synem Wacławem. Fot. Janusz Świeży, lata 20. XX w.

Maria Szwarzenberg-Czerna. Fot. Józef Wasilewski, Lublin, pocz. XX w.

Na lubelskim targu pomiędzy ulicami Lubartowską i Świętoduską. Fot. Stanisław Magierski i Wiktor Ziółkowski, lata 30. XX w.

Kwiaciarka na placu Litewskim. Fot. Zofia Chomętowska, Lublin, lata 30. XX w.

Zawody pływackie na basenie przy ul. Lubomelskiej. Fot. nieznanymi, Lublin, 1934 r.

Zawody lekkoatletyczne. Fot. nieznanymi, Lublin, 1930 r.

Maria Ksenia Bechzyć-Rudnicka (1888–1982) – powieściopisarka, tłumaczka, krytyk teatralny. Przesła lubelskiego oddziału Związku Literatów Polskich, w latach 1947–1964 kierownik literacki Państwowego Teatru im. Juliusza Osterwy, w latach 1960–1965 redaktorka czasopisma „Kamena”. Od lewej: fot. J. Malarski, Warszawa, 1925 r., fot. Wanda Parys, Lublin, 1963 r.